

אֶתְקַבֵּל קָרְבְּנֶךָ. אִם תִּיטִיב עֹבְדֶךָ בְּגִלְגּוּלָא, שְׂאֵת
 לָךְ בְּעֵלְמָא וְתִתְקַבֵּל בְּתִיבְתָא. וְאִם לֹא, לִפְתַּח
 חֲטָאת רַבִּין.

הָא הֵבֵא אָדָם דַּעֲשִׂיָה וְיִצְרָה אָדָם דְּבְרִיאָה
 דְּאִוְקְמוּהָ עַל תְּפִאָרְתָּה. מַאי בְּעֵלְמוּ בְּעֵלְמוּ
 דְּתֵרִין דִּיּוֹקְנִין דִּילֵיהּ לְעֵלָא. אֵלִין אַנּוּן וְוִ תֵּרִין וְוִין
 אַנּוּן תֵּרִין דִּיּוֹקְנִין דְּא' דְּאִיהוּ אָדָם דְּאִמְצָעִיתָא.
 דְּשְׁכִינְתָא עֲלָאָה אִיהִי דְּמוֹת אָדָם עֲלָאָה דְּאִיהוּ
 חֲכָמָה. וְשְׁכִינְתָא תְּתָאָה דְּמוֹת אָדָם
 דְּאִיהוּ עֲמוּדָא דְּאִמְצָעִיתָא. וְעוּד עֲמוּדָא
 דְּאִמְצָעִיתָא בְּדִיּוֹקְנָא דְּכֶתֶר וְדָא אָדָם דְּבְרִיאָה.
 וְאָדָם דִּיִּצְרָה צְדִיק בְּדִיּוֹקְנָא דְּחֲכָמָה. וְכַגִּין
 דְּא (מלכים א ה כו) וַיְהִי נָתַן חֲכָמָה לְשִׁלְמָה. דְּאִיהוּ
 צְדִיק בְּרִית שְׁלוֹם שְׁלָם ה'. וְשְׁכִינְתָא תְּתָאָה אָדָם
 דַּעֲשִׂיָה דְּמוֹת דְּשְׁכִינְתָא עֲלָאָה.

לשון הקודש

למעלה. אלו הם ו'ו, שתי וו'ין, הם שני
 דיוקנאות של א' שהוא האדם של
 האמצע.

שְׁשְׁכִינְתָּה העליונה היא דמות אדם
 עליון, שהוא חכמה, ושְׁשְׁכִינְתָּה התחתונה
 דמות אדם, שהוא העמוד האמצעי.
 ועוד, העמוד האמצעי בדיוקן של כתר,
 וזה אדם של בריאה. ואדם של יצירה

ויחר לקון מאד. ויאמר ה' אל קון למה
 חרה לך שלא התקבל קרבנדך? אם
 תיטיב מעשיך בגלגול - שאת לך
 בעולם ותתקבל בתשובה, ואם לא -
 לפתח חטאת רבין.

הנה פאן אדם של עשייה ויצירה, אדם
 של בריאה, שבארוה על תפארת. מה זה
 בעלמו בעלם? שתי הדמיות שלו

וְעוֹד אָדָם מִסְטָרָא דְוַא'וֹ אִיהוּ אָרִיךְ אַנְפִּין וְדַא
 אָדָם דְּבְרִיאָה אָדָם דִּיצִירָה זְעִיר אַנְפִּין
 מִסְטָרָא דְוַיִּיצֵר. יו"י אֵלִין אַנּוּן סְפִירָן דְּבְרִיאָה
 וַיִּצִירָה וַעֲשִׂיהָ תַתְּאִין, וְעוֹד, בְּרֵאשִׁית בְּרָא שׁו"ת,
 וַאֲנּוּן אָדָם דְּבְרִיאָה וַיִּצִירָה וַעֲשִׂיהָ תַתְּאִין, וְאָדָם
 דְּבְרִיאָה וַיִּצִירָה וַעֲשִׂיהָ עֲלָאִין.

וְאַשְׁכְּחַנָּא טְמִירִין בְּסִפְרָא דְּחַנוּף, דְּאָדָם בְּחַשְׁבִּין
 זְעִיר תִּשְׁעֵי אִיהוּ. וְכָל סְפִירָה
 אֲתַקְרִיאת אָדָם. וְשְׁכִינְתָּא תַתְּאָה דְּמוֹת אָדָם.
 בְּקַדְמִיתָא עֲלֵת הָעֲלוֹת אָמַר לְכַתֵּר נַעֲשֶׂה אָדָם
 יְהֵא רִישָׁא מְמָד. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב (שיר ז' ו) רֵאשִׁיף
 עֲלֵיךְ בַּבְּרָמָל.

לשון הקודש

וַעֲשִׂיהָ הַתְּחַתּוֹנִים, וְאָדָם שֶׁל בְּרִיאָה
 וַיִּצִירָה וַעֲשִׂיהָ הָעֲלִיּוֹנִים.
 וּמִצְאָנוּ שְׁטֵמוֹנִים בְּסִפְרוֹ שֶׁל חַנוּף,
 שְׁאָדָם בְּחַשְׁבִּין קָטָן הוּא תִשְׁעֵי, וְכָל
 סְפִירָה נִקְרְאת אָדָם, וְהַשְׁכִּינָה
 הַתְּחַתּוֹנָה דְּמוֹת אָדָם. בְּרֵאשִׁינָה עֲלֵת
 הָעֲלוֹת אָמַר לְכַתֵּר נַעֲשֶׂה אָדָם, יְהֵא
 הָרֵאשִׁיף מְמָד, זֶהוּ שְׁכִינָה (שיר ז') רֵאשִׁיף
 עֲלֵיךְ בַּבְּרָמָל.

צָדִיק בְּדִיוֹקָן הַחֲכָמָה. וּמִשּׁוֹם זֶה (מלכים א'
 ה) וַיְהִי נָתַן חֲכָמָה לְשָׁלֹמֶה. שֶׁהוּא צָדִיק
 בְּרִית שְׁלוֹם, שְׁלוֹם ה'. וְשְׁכִינָה הַתְּחַתּוֹנָה
 אָדָם שֶׁל עֲשִׂיהָ, דְּמוֹת הַשְׁכִּינָה הָעֲלִיּוֹנָה.
 וְעוֹד אָדָם מֵהַצַּד שֶׁל וַא'וֹ הוּא אָרִיךְ
 אַפִּים, וְזֶה אָדָם שֶׁל בְּרִיאָה, אָדָם שֶׁל
 יִצִירָה, זְעִיר אַנְפִּין מֵהַצַּד שֶׁל וַיִּיצֵר. יו"י
 אֵלִין הֵם הַסְּפִירוֹת שֶׁל בְּרִיאָה וַיִּצִירָה
 וַעֲשִׂיהָ הַתְּחַתּוֹנִים. וְעוֹד, בְּרֵאשִׁית בְּרָא
 שׁו"ת, וְהֵם אָדָם שֶׁל בְּרִיאָה וַיִּצִירָה

רִישָׁא הָא חַד. וּמְצַחָא דִּילֵהּ וּתְרִין עֵינִין וּתְרִין
 אוּדְנִין הָא שִׁית. וּתְרִין אַנְפִּין וְחוּטְמָא הָא
 תִּשְׁעָ. נַעֲשֶׂה אָדָם הָא פּוּמָא דִּיהָא עֲשִׂירִית בְּלָלָא
 דְּכִלָּא. אָמַר לִיהּ רַבּוֹן עָלְמָא ^(קהלת ו ז) כָּל עֲמַל
 הָאָדָם לְפִיהוּ. וְכָל גְּלַגּוּלִין דִּילֵהּ לְפִיהוּ. וְאַפְשָׁר
 דִּיְהִיב בְּשַׁעְתָּא דְּמִזְוִנִי. אָמַר לִיהּ אַנָּא אֲשַׁתְּתַּף
 בְּכוּ לָא יְהִי עֲמַל בְּפִיהוּ. בְּהַהוּא זְמַנָּא פְּרָא כִּלָּא
 בְּלָא עֲמַל וַיְגִיעָהּ. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב ^(תהלים לג ו) בְּדַבֵּר
 ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צְבָאִים.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר וּמָה עֲמַל הָוָה לְעֵלָא וְחֶסְרוֹנָא
 דְּמִזְוִנָא. אָמַר לִיהּ אֵין דְּהַהוּא אָדָם קְדָמוֹן
 הָוָה בְּנֵי עֲלָמִין וּמַחְרִיבֵן. בְּגִין דְּעֵלַת הָעֲלוֹת לָא
 הָוָה מְשַׁתְּתַּף תַּמָּן. בְּגִין דְּעַד הַשְּׁתָּא לָא הָוָה
 שְׁלִים בְּנוֹקְבָא דִּילֵהּ. וּבְגִין דָּא אָמַר ^(בראשית א) נַעֲשֶׂה

לשון הקודש

פִּאֹתוֹ זְמַן פְּרָא הַכֵּל כְּלֵי עֲמַל וַיְגִיעָהּ.
 זְהוּ שְׁכָתוּב ^(תהלים לג) בְּדַבֵּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ
 וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צְבָאִים.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וּמָה עֲמַל הָוָה לְמַעְלָה
 וְחֶסְרוֹן שֶׁל מִזְוִן? אָמַר לוֹ, כֵּן, שְׂאוֹתוֹ
 אָדָם קְדָמוֹן הָיָה בּוֹנֵה עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבֵן,
 מְשׁוּם שֶׁעֵלַת הָעֲלוֹת לֹא הָיָה מְשַׁתְּתַּף
 שָׁם, מְשׁוּם שֶׁעַד עַכְשָׁיו לֹא הָיָה שְׁלֵם עִם

חֲרָשׁ הַנֵּה אַחַד, וּמְצַחוֹ וּשְׁתֵּי עֵינָיִם
 וּשְׁתֵּי אָזְנוּיִם – הַנֵּה שֵׁשׁ, וּשְׁתֵּי פָּנִים
 וְחֹטֵם – הַנֵּה תִּשְׁעָ. נַעֲשֶׂה אָדָם, הַנֵּה
 הַפֶּה שִׁיְהִיָּה עֲשִׂירִית, הַכֵּל שֶׁל הַכֵּל.
 אָמַר לוֹ רַבּוֹן הָעוֹלָם, כָּל עֲמַל הָאָדָם
 לְפִיהוּ, וְכָל גְּלַגּוּלִיו לְפִיהוּ, וְאַפְשָׁר
 שִׁינְתֵן בְּשַׁעַה שֶׁל מִזְוִנוֹת? אָמַר לוֹ, אֲנִי
 אֲשַׁתְּתַּף עִמָּכֶם, לֹא יְהִיָּה עֲמַל בְּפִיהוּ.

אָדָם, דַּאִיהוּ נִוּקְבָא וְאַשְׁתֵּתָּף תַּמָּן דַּאִיהוּ לֹא
שְׂרִיא אֶלָּא בְּאַתֵּר שְׁלִימ.

לְבַתֵּר נְחִית לְמַחָא דַּאִיהוּ חֲכָמָה וְאָמַר נַעֲשֶׂה
אָדָם. דְּמַחָא אִיהוּ חַד וְאַתְּפִלַּג לְאַרְבַּע

מַחִין הָא תְּמִשׁ. וְתִרִין פִּנְפִי רֵאָה וְתִרִין פְּלִין
דַּאֲתַחֲשִׁיבוּ עִמָּה מְלֻנָּאוּ, הָא תִּשְׁעֵ וְאָמַר נַעֲשֶׂה
אָדָם דָּא לְבָא דִּיהָא שְׁלִימוּ דְכֻלָּא.

וּלְבַתֵּר נְחִית לְגוּפָא וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם. דְּגוּפָא
עָלֵה צִנָּאר וְקָנָה וּוְשֵׁט הָא תִּלְתָּ.

וְגוּפ וְתִרִין דְּרוּעִין הָא שִׂית. וּבְרִית וְתִרִין שׁוּקִין
הָא תִּשְׁעֵ. נַעֲשֶׂה אָדָם עֲשִׂירִית לְכֻלָּא דָּא נִוּקְבָא
בְּכָל אֲתֵר נִוּקְבָא דָּא אִיהִי שְׁלִימוּ דְעֵלְאִין וְתַתְּאִין.
וְהָכִי אָזִיל בְּכָל אַבְר וְאַבְר וּבְכָל סְפִירָה וּסְפִירָה,
וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם. עַד דַּאֲתַפְּלִילֵת שְׂכִינְתָּא בְּכָל
סְפִירָה וּבְכָל אַבְר.

לשון הקודש

זֶה הַלֵּב, שִׁיחִיהָ שְׁלָמוֹת הַכֹּל.
וְאַחַר כֵּךְ יָרַד לְגוּף וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם.
שְׁעַל הַגּוּף, צִנָּאר וְקָנָה וּוְשֵׁט - הִנֵּה
שְׁלֵשׁ, וְהַגּוּף וְשְׁתֵי הַזְרוּעוֹת - הִנֵּה שֵׁשׁ,
וּבְרִית וְשְׁתֵי שׁוּקִים - הִנֵּה תִשְׁעֵ. נַעֲשֶׂה
אָדָם - הָעֲשִׂירִית לְכֹל, זֶה הַנְּקֻבָּה. בְּכָל
מְקוֹם הַנְּקֻבָּה זֶה הִיא שְׁלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים
וְהַתַּתְּוֹנִים. וְכֵן הוֹלֵךְ בְּכָל אִיבְר וְאִיבְר

נְקֻבָּתוֹ. וּמִשׁוּם זֶה אָמַר (בְּרֵאשִׁית א) נַעֲשֶׂה
אָדָם, שֶׁהוּא נְקֻבָּה, וְהַשְׁתַּתֵּף שָׁם, שְׁאִינוּ
שׁוֹרָה אֶלָּא בְּמְקוֹם שְׁלִימ.
אַחַר כֵּךְ יָרַד לְמַחָא, שֶׁהוּא חֲכָמָה, וְאָמַר
נַעֲשֶׂה אָדָם. שֶׁהַמַּחָא הוּא אַחַד, וְנִחְלַק
לְאַרְבַּעַה מַחִים - הִנֵּה תְּמִשׁ. וְשְׁנֵי פִּנְפִי
רֵאָה וְשְׁתֵי כְלִיּוֹת שְׁנַחֲשׁוּבוֹת עִמּוּ
מִפְּנִינִים - הִנֵּה תִשְׁעֵ. וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם,

**בְּהֵיחֻא זְמַנָּא דְאַשְׁתְּלִימוּ כָּל אַבְרִין בְּהַ כָּל חַד
לְעֶשֶׂר בְּגֻנָּא דָּא, יו"ד ה"א וּא"ו ה"א.**

לְבַתֵּר נְחִית לְאַרְבַּע חִיּוֹן דְּאַתְנַטִּיל מְנִיְהוּ אָדָם
דְּאַנּוֹן יְהוּהָ. וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם לְמַחְוֵי שְׂכִינְתָּא
כְּלִילָא מִכָּל סְטָרָא. וְהָכִי נְחִית לְתַתָּא לְכָל עֲבָא
הַשָּׁמַיִם וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם. וְהָכִי לְתַתָּא בְּבִנֵי נֶשְׂא.
וְאַלְעֶזֶר בְּרִי נִקְטָה אִי כְּלָלָא בִּידָד, דְּבִכָּל אֶתֶר
דְּלִית שְׂכִינְתָּא תַּמָּן, לִית שְׁלֵמוֹתָא תַּמָּן, וְעַלְת
הָעֵלּוֹת לָא שְׂרִיא תַּמָּן. וּבְגִין דָּא אִיהוּ בְּר נֶשׁ פְּגִיָּם
כְּלָא נּוֹקְבָא, לָא שְׂרִיא קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא עָלֶיהָ.
אָמַר רַבִּי אֶלְעֶזֶר וְכָל חַבְרָיא דְּתַמָּן אֵלוּ לָא אֶתִּינָא
לְעֵלְמָא אֶלָּא לְמַשְׁמַע דָּא דִּי.

**וְעוֹד אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַבָּאן לָא נְחִתִּין עַל
בֵּיתֵיהּ וְלָא נְבִיעוּ, עַד דְּשְׂכִינְתָּא אֶתְחַבְּרַת**

לשון הקודש

בְּבִנֵי אָדָם. וְאַלְעֶזֶר בְּנִי, נִקְטָה אֶת הַכָּלָל
הַזֶּה בִּידָד - שְׂכָכָל מְקוֹם שְׂאִין שְׁם
שְׂכִינְתָּה, אִין שְׁם שְׁלֵמוֹת, וְעַלְת הָעֵלּוֹת
לָא שְׂרוּי שְׁם. וּמַשּׁוּם זֶה הָאָדָם כְּלִי
הַנִּקְבָּה הוּא פְּגוּם וְלָא שׁוֹרְהָ עָלָיו הַקּוּדְשׁ
בְּרוּךְ הוּא. אָמַר רַבִּי אֶלְעֶזֶר וְכָל הַחֲבֵרִים
שֶׁל שְׁם, אֵלוּ לָא כְּאַנּוּ לְעוֹלָם אֶלָּא
לְשַׁמְעָה זֹאת - מִסְפִּיק.

וְעוֹד אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הַבְּרִכוֹת אִין
יִוֹרְדוֹת עַל בֵּיתוֹ, וְלָא הַנְּבִיעָה, עַד

וּבְכָל סְפִירָה וּסְפִירָה, וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם,
עַד שְׂנַכְלָלֶת הַשְּׂכִינְתָּה בְּכָל סְפִירָה וּבְכָל
אִיבָר.

בְּאֹתוֹ הַזְּמַן שֶׁנִּשְׁלְמוּ כָּל הָאִיבָרִים בְּהָ,
כָּל אֶחָד לְעֶשֶׂר כְּמוֹ זֶה: יו"ד ה"א וּא"ו
ה"א. אַחַר כֵּן יוֹרֵד לְאַרְבַּע הַחִיּוֹת
שְׁמֵהֶם נִטְלָה אָדָם שְׁהֶם יְהוּהָ, וְאָמַר
נַעֲשֶׂה אָדָם, שְׁתֵּהִיָּה הַשְּׂכִינְתָּה כְּלוּלָה
מִכָּל צַד. וְכֵן יוֹרֵד לְמַטָּה לְכָל עֲבָא
הַשָּׁמַיִם וְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם, וְכֵן לְמַטָּה

בְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הָדָא הוּא דְכִתְיִב (בראשית ב ה) פִּי
 לֹא הִמְטִיר ה' אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ. אִמְאִי בְּגִין דְאָדָם
 אִין. דְעָלִיהּ אֲתָמַר (יחזקאל מד ל) לְהַנִּיחַ בְּרָכָה אֶל
 בֵּיתְךָ. וְאָדָם לֹא אֲתִקְרִי בְּלֹא נִוקְבָא, וּבְגִין דָּא פִּי
 לֹא הִמְטִיר ה' אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ.

וְהָאָרֶץ הֵיטָה תְּהוּ וּבְהוּ. וְכָל בְּנֵינִין הוּוּ חֲרִבִין
 וַיִּבְשִׁין בְּלֹא נְבִיעוּ, עַד דְאֲתַת
 שְׂכִינְתָא. וּבְגִין דָּא (שמות כ כד) בְּכָל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
 אֲזַכִּיר אֶת שְׁמִי אָבּוּא אֵלֶיךָ וּבִרְכִיתִךָ. וְתִרְגָּם
 אֲוִקְלוֹם בְּכָל אֲתְרָא דְאֲשֶׁרִי יֵת שְׂכִינְתִי. דְכָל
 בְּרַכָּאן בִּיהּ מִתְכַּנְּשִׁין.

וּבְגִינָה אֲתָמַר כָּל הַפּוֹרֵעַ פּוֹרֵעַ בְּכָרוּךְ. מֵאִי
 בְּרוּךְ כ' בְּתֵר. ר' רֵאשִׁית חֲכָמָה. ב' אִמָּא
 עֲלָאָה וְאִמָּא תַתָּאָה. ו' כָּלִיל שִׁית סְפִירָן, הָא עֶשֶׂר

לשון הקודש

היו חרבים ויבשים בלי נביעה, עד
 שבאה השכינה. ומשום זה (שמות כ) בכל
 המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך
 וברכתיך. ותרגם אווקלום, בכל מקום
 שאשרה את שכינתי. שכל הפרכות
 מתבנסות בו.

ובשבילו נאמר כל הפורע פורע
 בכרוך. מה זה כרוך? כ' בתר. ר' ראשית

שהשכינה מתחברת עם הקדוש ברוך
 הוא. זהו שכתוב (בראשית ב) כי לא המטיר
 ה' אלהים על הארץ. למה? משום שאדם
 אין, שעליו נאמר (יחזקאל מד) להניח ברכה
 אל ביתך, ואדם לא נקרא בלי נקבה,
 ומשום זה כי לא המטיר ה' אלהים על
 הארץ.

והארץ היטה תהו ובהו, וכל הבנינים

בְּלִילֵן בָּהּ וּבְלֶהוּ מִתְבַּנְּשִׁין לְגַבְהָ. וּבְגִין דָּא
 אֶתְקַרִיאת בֵּית הַכְּנָסֶת, כְּנִיסוּ דְכֻלָּא.
 וְכָל הַזּוֹקֵף זּוֹקֵף בְּשֵׁם וְכָל הַכּוֹרֵעַ כּוֹרֵעַ בְּכָרוּךְ.
 הֵהוּא דְאֶתְמַר בֵּיהּ (בראשית יד כ) וּכְרוּךְ אֵל
 עֲלִיוֹן. כְּלִיל עֶשֶׂר סְפִירָן מֵעֲלָא לְתַתָּא דְאִיהוּ
 מְקוֹר כָּל בְּרַכָּאן. וְכָל הַזּוֹקֵף זּוֹקֵף בְּשֵׁם. תְּרִין
 זְמַנִּין אֲמַאי. הָוָה לִיהּ לְמִימַר כָּל מָאן דְּמַצְלִי
 כּוֹרֵעַ בְּכָרוּךְ וְזוֹקֵף בְּשֵׁם. אֲמַאי תְּרִין כְּרִיעוֹת
 וְתְרִין זְקִיפּוֹת. אֵלָא רָזָא דְתְרִין כְּרִיעוֹת רִישָׁא
 וְגוּפָא. עַד ח"י עֲלָמִין דְאִיהוּ כְּלִיל ח"י חֲלִין. וְדָא
 אִיהוּ עַד שְׁתַּתְּפִקּוּ כָּל חֲלִיוֹת שְׁבַשְׁדָּרָה. וְעֵלָה
 אֶתְמַר בְּיַעֲקֹב (בראשית לג ג) וַיִּשְׁתַּחֲוּ אֶרְצָה שְׁבַע
 פַּעַמִּים. וּכְמָא דְתְרִין כְּרִיעוֹת אֲנוּן בְּרִישָׁא וְגוּפָא
 דְאִיהוּ כְּרוּךְ. הָכִי צְרִיךְ תְּרִין זְקִיפּוֹת תַּמָּן.

לשון הקודש

לומר, כל מי שמתפלל, כורע בכרוך
 וזוקף בשם! למה שתי כריעות ושתי
 זקיפות? אלא הסוד של שתי כריעות –
 הראש והגוף, עד ח"י העולמים שהוא
 כולל שמונה עשרה חליות. וזהו עד
 שיתפסקו כל החליות שבשדרה, ועליה
 נאמר ביַעֲקֹב (בראשית לג) וַיִּשְׁתַּחֲוּ אֶרְצָה
 שְׁבַע פַּעַמִּים. וכמו ששתי כריעות הם
 בראש וגוף שהוא כרוך, כך צריך שם
 שתי זקיפות.

חכמה. ב' האם העליונה והאם
 התחתונה. ו' כולל שש הספירות. הנה
 עשרה כלולים בה, וכלם מתבנסים
 אליה. ומשום זה נקראת בית הכנסת,
 הכנוס של הכל.

וְכָל הַזּוֹקֵף – זּוֹקֵף בְּשֵׁם, וְכָל הַכּוֹרֵעַ –
 כּוֹרֵעַ בְּכָרוּךְ, הֵהוּא שְׁנַאמַר בּוּ וּכְרוּךְ
 אֵל עֲלִיוֹן, כּוֹלֵל עֶשֶׂר סְפִירוֹת מִמַּעַלָה
 לְמַטָּה, שֶׁהוּא מְקוֹר כָּל הַבְּרָכוֹת. וְכָל
 הַזּוֹקֵף זּוֹקֵף בְּשֵׁם, פַּעַמִּים לְמָהּ? הִנֵּה לוֹ

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אֲבָא רִזָּא עֲלָאָה אֵית יִתִּיר
 דְּנַחֲתוּ דְנִבְיָעוּ מִלְּגָאזוּ אִיהוּ יִתִּיר. תְּרִין
 כְּרִיעוֹת אֲנוּן י'וּ לְגַבִּי מָאן לְגַבִּי ה'ה. וְתִרִין
 זְקִיפּוֹת בַּה'ה לְסִלְקָא ה' בִּי, ה' בּו'. כְּנִנְנָא דְבֵית
 רֵאשׁוֹן וְשֵׁנִי דְאַסְתִּלְקִין בְּתִרִין עֲמוּדִין. וְעֲלִיהוּ
 אֶתְמַר (תהלים קמ"ה יד) סוּמְךָ ה' לְכָל הַנְּפֹלִים וְזוֹקֵף
 לְכָל הַכְּפוּפִים.

אָמַר לִיָּה וְהָא אֶתְמַר כָּל הַפּוֹרְעַ כּוֹרְעַ בְּכָרְכוֹת,
 דְּאִיהוּ אֵל עֲלִיּוֹן דְּאֶתְכַלִּילָן בֵּיה עֶשֶׂר. אִיךְ
 אֲנוּן כְּפוּלִים תַּמָּן עֶשֶׂר תִּנְנָא לְמַהוּי תַּמָּן תְּרִין
 כְּרִיעוֹת. דְּהָא כְּרִיעוֹת אֲנוּן עֶשֶׂר מֵעֲלָא לְתַתָּא.
 זְקִיפּוֹת עֶשֶׂר (דף קל"ה ע"ב) מִתַּתָּא לְעֲלָא. וְרִזָּא דְמִלָּה
 אֶלְ"ף ה"א יו"ד ה"א. יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. הַכְּרִיעוֹת
 בְּעֶשֶׂר מִן אֶלְ"ף דְּאֶדְנָ"י עַד י' זְקִיפּוֹת מִן י' דְּאֶדְנִי
 עַד אֶלְ"ף דְּאֶלְ"ף מִן אֶדְנָ"י אִיהוּ אֶתְיָה. י' מִן אֶדְנָ"י

לשון הקודש

אָמַר לוּ, וְהָרִי נִתְבָּאָר כָּל הַפּוֹרְעַ כּוֹרְעַ
 בְּכָרְכוֹת, שְׂהוּא אֵל עֲלִיּוֹן שְׂנִכְלָלִים בּו
 עֶשֶׂר, אִיךְ הֵם כְּפוּלִים שְׂם עֶשֶׂר שְׂנַיִם
 שְׂיָהוּ שְׂם שְׂתֵי כְּרִיעוֹת? שְׂהָרִי הַכְּרִיעוֹת
 הֵן עֶשֶׂר מִמֵּעֲלָה לְמַטָּה. וְזְקִיפּוֹת עֶשֶׂר
 מִמֵּטָה לְמֵעֲלָה. וְסוּד הַדְּבָר – אֶלְ"ף ה"א
 יו"ד ה"א. יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. הַכְּרִיעוֹת
 בְּעֶשֶׂר מִן אֶלְ"ף שֶׁל אֶדְנָ"י, עַד עֶשֶׂר

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֲבָא, סוּד עֲלִיּוֹן יֵשׁ
 יוֹתֵר שְׂיִרִידַת הַנְּבִיעָה מִכְּפָנִים הִיא
 יִתְרָה. שְׂתֵי כְּרִיעוֹת הֵן י'וּ לְמִי? אֵל ה"ה,
 וְשְׂתֵי זְקִיפּוֹת בַּה"ה לְהַעֲלוֹת ה' עִם י', ה'
 עִם ו', כְּמוֹ שְׂבֵית רֵאשׁוֹן וְשֵׁנִי שְׂהַסְתִּלְקוּ
 בְּשְׂנֵי עֲמוּדִים, וְעֲלִיָּהֶם נֶאֱמַר (תהלים קמ"ה)
 סוּמְךָ ה' לְכָל הַנְּפֹלִים וְזוֹקֵף לְכָל
 הַכְּפוּפִים.

אֵיחֹו יְהוָה. וּבְגִין דָּא כָּל הַכּוֹרֵעַ כּוֹרֵעַ בְּכַרְוּךָ
 אֱלֹהֵי יו"ד ה"א. וְכָל הַזּוֹקֵף זּוֹקֵף בְּשֵׁם יו"ד
 ה"א וְא"ו ה"א. הָא הָכָא זְקִיפָה חַד וְהַכְרָעָה חַד.
 הַכְרָעָה בְּאַהֲיָה זְקִיפָה בִּיהו"ה. וְכָלֵא בְּאַדְנִי. אִם
 כֵּן זְקִיפָה תִּנְיָנָא וְהַכְרָעָה תִּנְיָנָא כִּמְאִי.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרוּךְ בְּרִי לְעַתִּיק יוֹמִין. וְדַאי
 זְקִיפָה וְהַכְרָעָה תִּנְיָנָא צְרוּךְ לְעֵלֶת הָעֵלּוֹת.
 דְנַחֲתִית לִיָּה מֵעֵלָא לְתַתָּא וְלִסְלָקָא בֵּיה שְׂכִינְתָּא,
 דַּאִיחֹו זְקָף לָהּ בְּשֵׁם יְהוָה דְכָלֵא בִידָהּ וּבְרִשׁוּתָּהּ
 עֲלִיָּה וִירִידָהּ וּנְבִיעוּ בְּרִשׁוּתָּהּ דְלֵא נַחֲתִית אֱלֹהֵי
 בְּרִשׁוּתָּהּ. וְאִם הוּא לֹא נַחֲתִית נְבִיעוּ לֹא נַחֲתִית. וְאִם
 הוּא לֹא נַחֲתִית לִית סְלִיקוּ לְשְׂכִינְתָּא וּנְבִיעוּ לֹא
 נַחֲתִית לָהּ. חֲדוּ בְּלֵהוּ חֲבַרְיָא וְחֲדָא רַבִּי אֶלְעָזָר.
 נִפְק קָלָא וְאָמַר עַל רַבִּי שְׁמַעוֹן (משלי כג כה) יִשְׁמַח

לשון הקודש

הַיָּמִים, וְדַאי שְׁזַקִּיפָה וְכַרְיָעָה שְׁנִיָּה צְרוּךְ
 לְעֵלֶת הָעֵלּוֹת, שְׁמוּרִיד אֹתוֹ מִמְעַלָּה
 לְמַטָּה וְלְהַעֲלוֹת בּוֹ הַשְּׂכִינָה, שֶׁהוּא זּוֹקֵף
 אֹתָהּ בְּשֵׁם יְהוָה שֶׁהִכָּל בִּידוֹ וּבְרִשׁוּתוֹ.
 הָעֲלִיָּה וְהִירִידָהּ וְהַנְּבִיעָה בְּרִשׁוּתוֹ, שְׁלֵא
 מוּרִיד אֱלֹהֵי בְּרִשׁוּתוֹ. וְאִם הוּא לֹא מוּרִיד
 נְבִיעָה, לֹא יוֹרְדָת. וְאִם הוּא לֹא מוּרִיד,
 אֵין עֲלִיָּה לְשְׂכִינְתָּהּ, וְהַנְּבִיעָה לֹא יוֹרְדָת
 לָהּ. שְׁמַחוּ כָּל הַחֲבַרִּים וְשְׁמַח רַבִּי

זְקִיפּוֹת מִן י' שֶׁל אֲדָנִי, עַד אֱלֹהֵי מִן
 אֲדָנִי הוּא אֲהִיָּה. י' מִן אֲדָנִי הוּא יְהוָה.
 וּמִשׁוּם זֶה כָּל הַכּוֹרֵעַ כּוֹרֵעַ בְּכַרְוּךָ אֱלֹהֵי
 ה"א יו"ד ה"א. וְכָל הַזּוֹקֵף זּוֹקֵף בְּשֵׁם יו"ד
 ה"א וְא"ו ה"א. חֲרִי כֵּאֵן זְקִיפָה אַחַת
 וְכַרְיָעָה אַחַת. הַכְרָיָעָה בְּאַהֲיָה, זְקִיפָה
 בִּיהו"ה, וְהִכָּל בְּאַדְנִי. אִם כֵּן, זְקִיפָה
 שְׁנִיָּה וְכַרְיָעָה שְׁנִיָּה בְּמַה?
 אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּרוּךְ בְּנֵי לְעַתִּיק

אָבִיךָ וְאִמֶּךָ וְעַל רַבִּי אֶלְעָזָר וְתַגְלִי יוֹלְדֶיךָ.

וְעוֹד נַעֲשֶׂה אָדָם, אֶתְחַבְּרוּ אוֹפֵן וּמִלֶּאךְ וּכְפֹא
וְאָמְרוּ נַעֲשֶׂה אָדָם, דִּיחָא בְּשִׁתְּפוּ דִּילָן,
נִשְׁמַתָּא מִכְּפֹא וְרוּחָא מִמִּלְאךְ, וְנִפְשָׁא מֵאוֹפֵן
לְמַחְוֵי בְּדִיוֹקְנָא דִּילָן לְבִרְכָא וּלְקִדְשָׁא וּלְיַחְדָּא לִיחָא
כְּגֻנָּא דִּילָן.

וְעוֹד נַעֲשֶׂה אָדָם. אֲדַהְכִּי הָא סָבָא דְסָבִין
עֵתִיקָא דְעֵתִיקוֹן קָא נְחִית וְאָמַר, שְׁמַעוֹן
שְׁמַעוֹן מָאן הוּא דְאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם. וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים מֵאֵי נִיחוּ הָכָא הָאֵי אֱלֹהִים. מִיָּד פְּרַח וְלֹא
חָזָא לִיחָא. כְּפֹא דְשְׁמַע רַבִּי שְׁמַעוֹן שְׁאָמַר לִיחָא
שְׁמַעוֹן שְׁמַעוֹן וְלֹא קָרָא לִיחָא בְּשֵׁם רַבִּי. אָמַר
וַדָּאי דָּא אִיחָו קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְאֶתְמַר
בִּיחָא (דְנִיאל ז ט) וְעֵתִיק יוֹמִין יִתְבּ לְבוּשָׁה כְּתִלְגַּ תְּוֹר.

לשון הקודש

וְעוֹד נַעֲשֶׂה אָדָם. בִּינְתִים הִנֵּה הִנְחֵן שָׁל
הִנְחֵנִים, הַעֲתִיק שָׁל הַעֲתִיקִים, יָרַד
וְאָמַר, שְׁמַעוֹן שְׁמַעוֹן, מִי הוּא שְׁאָמַר
נַעֲשֶׂה אָדָם? וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים, מִי הוּא כָּאן
הָאֱלֹהִים הַזֶּה? מִיָּד פְּרַח, וְלֹא רָצָה אוֹתוֹ.
כְּמוֹ שְׁשִׁמְע רַבִּי שְׁמַעוֹן שְׁאָמַר לוֹ שְׁמַעוֹן
שְׁמַעוֹן וְלֹא קָרָא לוֹ בְּשֵׁם רַבִּי, אָמַר וַדָּאי
הוּא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁנֵאמַר בּוֹ (דְנִיאל
ז ו) וְעֵתִיק הַיָּמִים יוֹשֵׁב, וְלְבוּשׁוֹ כְּשִׁלְגַ לְבָן.

אֶלְעָזָר. יֵצֵא קוֹל וְאָמַר עַל רַבִּי שְׁמַעוֹן:
יִשְׁמַח אָבִיךָ וְאִמֶּךָ. וְעַל רַבִּי אֶלְעָזָר –
וְתַגְלִי יוֹלְדֶיךָ.

וְעוֹד נַעֲשֶׂה אָדָם, הִתְחַבְּרוּ אוֹפֵן וּמִלְאךְ
וּכְפֹא וְאָמְרוּ נַעֲשֶׂה אָדָם, שְׂיִהִיחָא
בְּשִׁתְּפוּת שְׁלָנּוּ. הִנְשַׁמָּה מִכְּפֹא, וְהִרוּחַ
מִמִּלְאךְ, וְהִנְפֵּשׁ מִמֵּאוֹפֵן, שְׂיִהִיחָא
בְּדִיוֹקְנֵי שְׁלָנּוּ לְבִרְכָּא וּלְקִדְשָׁא וּלְיַחְדָּא אוֹתוֹ
כְּמוֹנֵנוּ.

בְּעֵן אִי־הִי שַׁעֲתָא לְמִפְתַּח בְּהַאי רִזָּא דְיֹדְאֵי הָכָא
אִית רִזָּא דְלֹא אִית רִשׁוֹ לְאַתְנַלְיָא. וּבְעֵן מִשְׁמַע
דְּרִשׁוֹתָא אֲתִיְהִיב לְאַתְנַלְיָא.

פְּתַח וְאָמַר לְמַלְכָּא דְהוּוּ לִיה פַּמְה בְּנִינִין
לְמַבְנֵי, וְהוּוּ לִיה אוֹמְנָא. וְאוֹמְנָא לֹא הוּוּ
עָבִיד מְדַעַם אֱלָא בְּרִשׁוֹ דְּמַלְכָּא. הָדָא הוּוּ
דְּכְתִיב (משלי ח ל) וְאֶהְיָ אֲצִלוֹ אֲמוֹן וְגו'. מַלְכָּא
וְדָאֵי אִיהוּ חֲכָמָה עֲלָאָה לְעֲלָא, וְעַמּוּדָא
דְּאֲמַצְעִיתָא אִיהוּ מַלְכָּא לְתַתָּא. אֱלֹהִים אוֹמְנָא
לְעֲלָא וְדָא אֲמָא עֲלָאָה, אֱלֹהִים אוֹמְנָא לְתַתָּא
וְדָא שְׂכִינְתָּא דְלְתַתָּא. וְאַתְתָּא לִית לָהּ לְמַעְבַּד
מְדַעַם בְּלֹא רִשׁוֹ דְּבַעְלָהּ.

וְכָל בְּנִינִין דְּהוּוּ בְּאַרְח אֲצִילוֹת, הוּוּ אֲכָא אָמַר
בְּאַמִּירָה לְגַבֵּי אֲמָא יְהִי כְּךָ, וְכָךְ הוּוּ. הָדָא
הוּוּ דְּכְתִיב (בראשית א ג) יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר. וַיֹּאמֶר,

לשון הקודש

למעלה, והעמוד האמצעי הוא המלך
למטה. אלהים האמן למעלה, וזו האם
העליונה. אלהים האמן למטה, וזו
השכינה שלמטה. ואין לאשה לעשות
דבר בלי הרשות של בעלה.

וכל הבנינים שהיו בדרך אצילות, הנה
האב אומר באמירה לאם יְהִי כְךָ – וכך
הנה. והו שפתוב (בראשית א) יְהִי אֹר וַיְהִי

בעת השעה לפתח בסוד הנה, שודאי
כאן יש סוד שאין רשות לגלות, וכעת
משמע שנתנה רשות לגלות.

פתח ואמר, למלך שהיו לו כמה בנינים
לבנות, והיה לו אמן, והאמן לא היה
עושה דבר אלא ברשות המלך. והו
שפתוב (משלי ח) וְאֶהְיָ אֲצִלוֹ אֲמוֹן וְגו'.
המלך ודאי הוא החכמה העליונה

הָזֶה אָמַר לְאֱלֹהִים יְהִי אֹזֶר מְאִרֵי דְבִנְיָנָא אֵיהּ
 אֹמֵר, וְאוּמְנָא עֶבֶד מִיָּד. וְהָכִי בְּכָל בְּנִינִין דְּאֵנוּן
 בְּאוֹרְחָ אַצִּילוֹת, הָזֶה אָמַר יְהִי רְקִיעַ יְהִי מְאֵרְתָּ
 וְכֹלָא אֶתְעֶבֶד מִיָּד.

כִּד מָטָא לְעֵלְמָא דְּפֶרוּדָא דְּאֵיהּ עוֹלָם הַנְּפָרְדִים,
 אָמַר אוּמְנָא לְמְאִרֵי בְּנִינָא, נַעֲשֶׂה אָדָם
 בְּצִלְמֵנוּ בְּדְמוּתֵנוּ. אָמַר מְאִרֵי בְּנִינָא וְדָאֵי טַב הוּא
 לְמַעְבֵּד לִיה אֲבָל אֲבָל עֶתִיד הוּא לְמַחְטֵי קַמְדֵי, בְּנִין
 דְּאֵיהּ כְּסִיל. הָדָא הוּא דְּכְתִיב (משלי י' א) בֵּין חֲכָם
 יִשְׁמַח אֵב וּבֵן כְּסִיל תּוֹנֵת אִמּוֹ, אֵיהּ אִמְרַת פְּתֵר
 דְּחֻבָּה בְּאִמָּא תְּלוּא וְלֹא בְּאִבָּא, אֲנָא בְּעִינָא
 לְמַבְרֵי לִיה בְּדִיוֹקְנָא דִּילֵי. הָדָא הוּא דְּכְתִיב (בראשית
 א' כז) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצִלְמוֹ, וְלֹא בְּעַא
 לְאִשְׁתֵּתָפָא בִּיה אִבָּא.

לשון הקודש

הבנין, ודאי טוב הוא לעשותו, אבל
 עתיד הוא לחטא לפניו, משום שהוא
 כסיל. זהו שכתוב (משלי י') בין חכם
 אב ובן כסיל תונת אמו. היא אומרת,
 אחר שחטאו תלוי באם ולא באב, אני
 רוצה לברא אותו בדיוקני. זהו שכתוב
 (בראשית א') ויברא אלהים את האדם
 בצלמו, ולא רצה להשתתף בו האב.

אור. ויאמר, הנה אומר לאלהים יהי אור,
 בעל הבנין הוא שאומר, והאמן עושה
 מיד. וכך בכל הבנינים שהם בדרך
 אצילות הנה אומר יהי רקיע, יהי מארת,
 והכל מיד נעשה.

בשהגיע לעולם הפרוד, שהוא עולם
 הנפרדים, אמר האמן לבעל הבנין,
 נעשה אדם בצלמנו בדמותנו. אמר בעל

בְּזִמְנָא דְחָב מַה כְּתִיב (ישעיה נ א) **וּבְפִשְׁעֵיכֶם שְׁלַחַה**
אִמְרָם. אָמַר מֶלֶכָּא לְאַמָּא וְלֹא אָמַרִית
לָךְ דְּעַתִּיד אִיהוּ לְמַחְטִי. בְּהַהוּא זְמַנָּא תָרִיד לִי
וְתָרִיד לָּה עִמָּה. וּבְגִין דָּא כְּתִיב בֵּין חָכָם יִשְׁמַח
אֲב, דָּא אָדָם דְּאִיהוּ בְּאַרְח אַעֲזִילוּת. וּבֵין כְּסִיל
תּוֹנַת אִמּוֹ, דָּא אָדָם דְּבְרִיאָה.

קָמּוּ כְּלִהוּ חֲבַרְיָא וְאָמְרוּ רַבִּי רַבִּי וְכִי אִית
פְּרוּדָא בֵּין אָפָא וְאַמָּא, דְּמִסְטָרָא דְאַפָּא
אִיהוּ בְּאַרְח אַעֲזִילוּת וּמִסְטָרָא דְאַמָּא בְּבְרִיאָה.
אָמַר לֵהוּ חֲבַרְיָא חֲבַרְיָא לֹא חָכִי, דְּהָא אָדָם
דְּאַעֲזִילוּת דְּכָר וְנוֹקְבָא הָוּה מִסְטָרָא דְאַפָּא וְאַמָּא,
וְדָא אִיהוּ (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי
אוֹר. יְהִי אוֹר מִסְטָרָא דְאַפָּא. וַיְהִי אוֹר מִסְטָרָא
דְּאַמָּא. וְדָא אִיהוּ אָדָם דּוּ פְּרָעוּפִין. וְלֵהֲאִי לִית
בֵּיה צִלָּם וּדְמוּת. אֶלָּא אָמָּא הָוּת לִיָּה כְּנֹ"י דְּסָלִיק

לשון הקודש

יש פרוד בין האב לאם, שמצדו של האב הוא בדרך אעזילות ומצד האם בבריאה? אמר, חברים חברים, לא כך, שהנה אדם של אעזילות, זכר ונקבה הנה מצדו של האב והאם. וזהו (בראשית א) ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור. יהי אור מצד האב, ויהי אור מצד האם. וזהו אדם דו פרעופים, ולזה אין בו צלם ודמות.

בזמן שחטא מה כתוב? ובפשעכם שלחה אמכם. אמר המלך לאם, ולא אמרתי לך שעתיד הוא לחטא? באותו זמן גרש אותו, וגרש אותה עמו. ומשום זה כתוב בין חכם ישמח אב, זה אדם שהוא בדרך אעזילות. ובין כסיל תונת אמו, זה אדם של בריאה. קמו כל החברים ואמרו, רבי רבי וכי

לְחֶשְׁבֵן אֱלֹהִים. וְהָיָה בְּנֹוֹי אֵיחֹו אֹזֵר וְחֶשֶׁךְ. וּבְגִין
 הַהוּא חֶשֶׁךְ וַתְּהוֹה בְּהָיָה בְּנֹוֹי, אָמַר אָבָא דְעֵתִיד
 לְמַחְטִי לְאָדָם דְּבְרִיאָה דְאֵיחֹו אֹזֵר לְבוּשׁ עֲלִיּוֹן.
 וְהָיָ אֵיחֹו אֹזֵר דְּבָרָא קוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא בְּיוֹם
 רֵאשׁוֹן דְּנִגְזוּ לְצַדִּיקִים.

וְהָיָה חֶשֶׁךְ דְּאֵתְבְּרִי בְּיוֹמָא קְדָמָאָה לְרֵשִׁיעֵיָא
 הָדָא הוּא דְכֻתִּיב (שמואל א, ב ט) וְרֵשָׁעִים
 בַּחֶשֶׁךְ יִדְמוּ. וּבְגִין הַהוּא חֶשֶׁךְ וַתְּהוֹה עֵתִיד לְמַחְטִי
 לְהָיָה אֹזֵר, לָא בְּעֵי אָבָא לְאַשְׁתַּתְּפָא בֵּיהּ. וּבְגִין
 דָּא אָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ הַהוּא אֹזֵר. בְּדְמוּתֵנוּ
 הַהוּא חֶשֶׁךְ דְאֵיחֹו לְבוּשָׁא דְאֹזֵר, בְּנִגְזָא דְגוּפָא
 דְאֵיחֹו לְבוּשָׁא לְנִשְׁמָתָא. הָדָא הוּא דְכֻתִּיב (איוב י
 יא) עוֹר וּבָשָׂר תִּלְבִּישָׁנִי. תְּרוּ כְּלָהוּ תְּבְרִיאָ וְאָמְרוּ
 זָפָאָה תוּלְקָנָא דְזֻכִּינָא לְמִשְׁמַע מַלְיָן דְּלָא אֲשַׁתְּמְעוּ
 עַד הַשְׁתָּא.

לשון הקודש

לְרֵשָׁעִים, זְהוּ שְׁכֵתוּב (שמואל-א ב) וְרֵשָׁעִים
 בַּחֶשֶׁךְ יִדְמוּ. וּמִשׁוּם אוֹתוּ הַחֶשֶׁךְ שְׁהִיָּה
 עֵתִיד לְהַחְטִיא לְאוֹתוּ הָאֹזֵר, לָא רְצָה
 הָאָב לְהַשְׁתַּתֵּף בּוּ. וּמִשׁוּם זֶה אָמַר נַעֲשֶׂה
 אָדָם בְּצַלְמֵנוּ, הָאֹזֵר הַהוּא. בְּדְמוּתֵנוּ,
 הַחֶשֶׁךְ הַהוּא, שְׁהוּא הַלְבוּשׁ שֶׁל הָאֹזֵר
 כְּמוֹ שְׁהַגּוּף הוּא לְבוּשׁ לְנִשְׁמָה. זְהוּ
 שְׁכֵתוּב (איוב י) עוֹר וּבָשָׂר תִּלְבִּישָׁנִי. שְׁמָחוּ

אֱלֹא שְׁלָאָם הָיָה בְּנֹוֹי שְׁעוּלָה לְחֶשְׁבֵן
 אֱלֹהִים, וְהַבְּנֹוֹי הַהוּא הוּא אֹזֵר וְחֶשֶׁךְ.
 וּמִשׁוּם הַחֶשֶׁךְ הַהוּא שְׁהִיָּה בְּכַנְיָ הַהוּא
 אָמַר הָאָב שְׁעֵתִיד הוּא לְחַטָּא לְאָדָם שֶׁל
 בְּרִיאָה, שְׁהוּא אֹזֵר לְבוּשׁ עֲלִיּוֹן, וְזֶהוּ
 הָאֹזֵר שְׁבָרָא הַקְּדוּשׁ בְּרִידָּ הוּא בְּיוֹם
 הֵרֵאשׁוֹן שְׁנִגְזוּ אוֹתוּ לְצַדִּיקִים.
 וְחֶשֶׁךְ הַהוּא שְׁנִבְרָא בְּיוֹם הֵרֵאשׁוֹן

פָּתַח עוֹד רַבִּי שְׁמֵעוֹן וְאָמַר (דברים לב לט) רְאוּ עֵתָה
 כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים עִמָּדִי. אָמַר
 חֲבֵרִיא שְׁמָעוּ מִלִּין עֵתִיקוֹן דְּאָנָּא בְּעִינָא לְגַלְאָה
 בְּתַר דְּאֵתִיחִיב לִי רִשׁוֹ לְגַלְאָה. מַאי נִיחוּ דְּאָמַר
 רְאוּ עֵתָה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים עִמָּדִי. אֵלָּא
 דָּא הוּא עֵלְת עַל כָּל עֲלָאִין. וְהַהוּא אֶתְקַרִי עֵלְת
 הָעֵלּוֹת, עֵלְת מֵאֲלִין עֵלּוֹת דְּלֹא יַעֲבִיד חַד מֵאֲלִין
 עֵלּוֹת שׁוּם עוֹבְדָא עַד דְּנָטִיל רִשׁוֹ מִהַהוּא עֲלָאָה
 דְּעֵלְתָה, כְּמָה דְּאוֹקִימָנָא לְעֵלְא בְּנַעֲשָׂה אָדָם.

נַעֲשָׂה וּדְאִי, עַל תְּרִין אֶתְמַר דְּאָמַר דָּא לְהַהוּא
 דְּלְעֵלְא מִנְה, נַעֲשָׂה וְלֹא עָבִיד מִדְּעַם,
 אֵלָּא בְּרִשׁוֹ בְּאֶמִירָה מִהַהוּא דְּלְעֵלְא מִנְה. וְהַהוּא
 דְּלְעֵלְא מִנְה לָא עָבִיד מִדְּעַם עַד דְּנָטִיל עֲצָה
 מִחֲבֵרָה. אֲבָל הַהוּא דְּאֶתְקַרִי עֵלְת עַל כָּל הָעֵלּוֹת,

לשון הקודש

עלֵת הָעֵלּוֹת, עלֵת מֵאֲלוֹ הָעֵלּוֹת שְׁלֹא
 יַעֲשֶׂה אַחַת מִן הָעֵלּוֹת הַלְלוֹ שׁוּם מַעֲשֶׂה
 עַד שְׁנוּטֵל רִשׁוֹת מִהָעֵלּוֹן הַהוּא שְׁעֵלְיוֹ,
 כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ לְמַעֲלָה בְּנַעֲשָׂה אָדָם.
 נַעֲשָׂה וּדְאִי עַל שְׁנַיִם נֹאמַר. שְׁזַה אָמַר
 לְאוֹתוֹ שְׁלַמְעֵלָה מִמֶּנּוּ נַעֲשָׂה, וְלֹא עוֹשֶׂה
 דְּבַר אֵלָּא בְּרִשׁוֹת בְּאֶמִירָה מֵאוֹתוֹ
 שְׁלַמְעֵלָה מִמֶּנּוּ, וְאוֹתוֹ שְׁלַמְעֵלָה מִמֶּנּוּ
 לֹא עוֹשֶׂה דְּבַר עַד שְׁנוּטֵל עֲצָה מִחֲבֵרוֹ.

כָּל הַחֲבֵרִים וְאָמְרוּ, אֲשֶׁרֵי חֲלַקְנוּ שְׁזַכִּינוּ
 לְשִׁמְעַ דְּבָרִים שְׁלֹא נִשְׁמָעוּ עַד עֵתָה.

פָּתַח רַבִּי שְׁמֵעוֹן וְאָמַר, (דברים לב) רְאוּ
 עֵתָה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים עִמָּדִי.
 אָמַר, שְׁמָעוּ חֲבֵרִים דְּבָרִים עֵתִיקִים
 שְׁאֲנִי רוּצָה לְגַלּוֹת, מֵאַחַר שְׁנַתְנָה לִי
 הָרִשׁוֹת לְגַלּוֹת. מִי הוּא שְׁאָמַר רְאוּ עֵתָה
 כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים עִמָּדִי? אֵלָּא
 זְהוּ עֵלְת עַל כָּל הָעֵלּוֹנִים. וְהַהוּא נִקְרָא

דְּלִית לְעֵלָא מִנָּה וְלִית לְתַתָּא דְשָׁוְה לִיה. הָדָא
 הוּא דְכְּתִיב (ישעיה מ כה) וְאֵל מִי תְדַמְיוּנִי וְגו'. אָמַר
 רָאוּ עֵתָה פִּי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים עִמָּדִי,
 דְּנָטִיל עֵצָה מִנָּה, פְּגִנָּא דִּיהוּא דְאָמַר וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים נַעֲשֵׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ.

קָמוּ בְּלִתּוּ חֲבֵרֵיָא וְאָמְרוּ רַבִּי הֲבִי לָן רִשׁוּ לְמַלְלָא
 בְּהַאי אַתָּר. אָמְרוּ וְהָא לֹא אִמְרַת לְעִיל
 דְּעֵלַת הָעֵלּוֹת אָמַר לְכַתֵּר נַעֲשֵׂה אָדָם, וְאִיךְ אִמְרַת
 בְּעֵלַת (דף קלו ע"א) הָעֵלּוֹת דְּלֹא נָטִיל עֵצָה וְרִשׁוּ אֶלְא
 אִיהוּ בְּלַחֲדוּזְהִי בְּלֹא שְׂתוּף וְחֲשָׁבוּן, דְּכְּתִיב וְאִין
 אֱלֹהִים עִמָּדִי. אֶפְלוּ אֱלֹהִים דְּאֶצִּילוֹת.

אָמַר לֹזֵן יְהוֹן שְׁמַעִין אוֹדְנִיכּוֹן מַה דְּפּוֹמִיכּוֹ
 מְמַלֵּל. וְהָא לֹא אִמְרִית לְכוּ הַשְׁתָּא דְּאִית
 דְּאִתְקַרֵי עֵלַת הָעֵלּוֹת, וְלֹא אִיהוּ הַהוּא דְּאִתְקַרֵי

לשון הקודש

רשות לדבר במקום הזה. אמרו, והרי
 אמרת למעלה שעת העלות אמר לפתר
 נעשה אדם, ואיך אמרו בעלת העלות
 שלא נוטל עצה ורשות אלא הוא לבדו
 בלי שתוף וחשבון, שכתוב ואין אלהים
 עמדי, אפלו אלהים של אצילות?

אמר להם, תהינה שומעות אזניכם מה
 שפיכם מדבר. והרי לא אמרתי לכם

אבל אותו שנקרא עלת על כל העלות,
 שאין למעלה ממנו, ואין למטה ששווה
 לו. והו שכתוב (ישעיה מ) ואל מי תדמיוני
 וגו'. אמר, ראו עתה כי אני אני הוא ואין
 אלהים עמדי, שנוטל ממנו עצה, כמו
 שהוא שאמר ויאמר אלהים נעשה אדם
 בצלמנו.

קמו כל החברים ואמרו, רבי, תן לנו

עֲלֵת עַל כָּל הָעֲלוֹת. דְּעֲלֵת עַל כָּל הָעֲלוֹת לִית
 לִיה תִּנְנָא דְנָטִיל עֵצָה מִנָּה. דְּאִיהוּ יְחִיד קָדָם
 כָּדָם פְּלָא, וְלִית לִיה שְׂתַפָּא.

וּבְגִין דָּא אָמַר רָאוּ עֵתָה פִי אֲנִי אֲנִי הוּא וְאִין
 אֱלֹהִים עִמָּדִי דְנָטִיל עֵצָה מִנָּה. דְּאִיהוּ יְחִיד
 קָדָם פְּלָא וְלִית לִיה תִּנְנָא וְלֹא שְׂתַפָּא. וְלֹא
 חֲשַׁבְנָא. דְּאִית אֶחָד בְּשִׁתּוּף בְּגוֹן דְּכַר וְנוֹקְבָא
 דְּאֶתְמַר בְּהוֹן (ישעיה נא ב) פִּי אֶחָד קְרֵאתִיו וְכוּ'. אֲבָל
 אִיהוּ חַד בְּלֹא חֲשַׁבָן וּבְלֹא שִׁתּוּף. וּבְגִין דָּא וְאִין
 אֱלֹהִים עִמָּדִי. קָמוּ בְּלָהוּ חֲבָרִיא וְאֶשְׁתַּטְּחוּ קִמְהָ
 וְאָמְרוּ, זַכָּאָה בַר נָשׁ דְּמֵאֲרִי אֶסְתַּכֶּם עִמָּה לְגַלְאָה
 רְזִין טְמִירִין דְּלֹא הָווּ מִתְגַּלְיָן לְמַלְאָכִין קַדִּישִׁין.

אָמַר לֹון חֲבָרִיא אִית לָן לְאֶשְׁלָמָא קְרֵא, דְּכַמְהָ
 רְזִין טְמִירִין בְּהֵאֵי קְרֵא. אֲנִי אֲמִית וְאֶתִּיהָ

לשון הקודש

בשִׁתּוּף כְּמוֹ זְכַר וּנְקֵבָה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם כִּי
 אֶחָד קְרֵאתִיו וְכוּ'. אֲבָל הוּא אֶחָד בְּלִי
 חֲשַׁבּוֹן וּבְלִי שִׁתּוּף, וּמִשּׁוֹם זֶה וְאִין
 אֱלֹהִים עִמָּדִי. קָמוּ כָּל הַחֲבָרִים
 וְהִשְׁתַּטְּחוּ לְפָנָיו וְאָמְרוּ, אֲשָׁרֵי מִי
 שָׂרְבֹנוּ מִסַּבִּים עִמּוֹ לְגַלוֹת סוּדוֹת
 טְמִירִים שְׂלֵא הָיוּ מִתְגַּלְיִים לְמַלְאָכִים
 קַדוּשִׁים.

אָמַר לָהֶם, חֲבָרִים, יֵשׁ לָנוּ לְהַשְׁלִים

עֲבָשׁוּ שֵׁישׁ שֶׁנֶּקְרָא עֲלֵת הָעֲלוֹת, וְאִינוּ
 אוֹתוֹ שֶׁנֶּקְרָא עֲלֵת עַל כָּל הָעֲלוֹת?
 שְׂעֵלַת עַל כָּל הָעֲלוֹת אִין לוֹ שְׁנֵי שְׁנוּטִל
 עֵצָה מִמֶּנּוּ, שֶׁהוּא יְחִיד קָדָם הַכֹּל, וְאִין
 לוֹ שְׂתַפָּא.

וּמִשּׁוֹם זֶה אָמַר רָאוּ עֵתָה פִי אֲנִי אֲנִי
 הוּא וְאִין אֱלֹהִים עִמָּדִי, שְׁנוּטִל מִמֶּנּוּ
 עֵצָה. שֶׁהוּא יְחִיד קָדָם הַכֹּל, וְאִין לוֹ שְׁנֵי
 לֹא שְׂתַפָּא וְאִין חֲשַׁבּוֹן. שֵׁישׁ אֶחָד

וְגו'. תְּבַרְיָא אֲנִי אָמִית בְּסִפְרָה, וְאַחֲיָה בְּסִפְרָה
מִסְטָרָא דִּימִינָא חַיִּי, וּמִסְטָרָא דְשְׂמַאלָא מִיתָה. וְאִי
לֹא אֶסְתַּכְּמוּ תְרוּיָהוּ בְּעֵמוּדָא דְאַמְצָעִיתָא לֹא
אֶתְקִיבִים דִּינָא דְאַנּוּן בְּמוֹתָב תְּלָתָא בְּתָרָא.

וּלְזַמְנִין אֶסְתַּכְּמוּן תְּלָתָא לְמַעְבַּד דִּינָא, וְיִיתִי יָד
יְמִינָא דְאִיְהִי פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שְׁבִים.
דְאִיְהוּ יְהוּה יו"ד ה"א וְא"ו ה"א וְדָא שְׂכִינְתָא
אֶתְקַרֵי יָד יְמִין מִסְטָרָא דְחֶסֶד, יָד שְׂמַאל מִסְטָרָא
דְגְבוּרָה. יָד יְהוּה מִסְטָרָא דְעֵמוּדָא דְאַמְצָעִיתָא.
כַּד בַּר נָשׁ חֲזַר בְּתִיבְתָא הָאִי יָד שְׂיִזִּיב לֹון מִן
דִּינָא. אֲבָל כַּד דִּין עֲלִית עַל כָּל הָעֲלוֹת, אֶתְמַר בֵּיה
וְאִין מִיָּדִי מַצִּיל.

וְעוֹד תְּלָת זַמְנִין אִית בְּהָאִי קְרָא אֲנִי אֲנִי אֲנִי
דְאִית בְּחוּן אַ אַ אַ י י י, דְאֶתְרַמְיִזוּ בִּיּו"ד

לשון הקודש

שְׁבִים, שֶׁהִיא יְהוּה יו"ד ה"א וְא"ו ה"א,
וְזוֹ הַשְּׂכִינָה נִקְרָאת יָד יְמִין מִצַּד הַחֶסֶד,
יָד שְׂמַאל מִצַּד הַגְּבוּרָה. יָד יְהוּה מִצַּד
הָעֵמוּד הָאַמְצָעִי. בְּשֶׁאֲדָם חוּזַר בְּתִשׁוּבָה,
הַיָּד הַזֹּאת מַצִּילְתָם מִן הַדִּין, אֲבָל בְּשֶׁדִין
עֲלִית עַל כָּל הָעֲלוֹת, נֶאֱמַר בּוֹ וְאִין מִיָּדִי
מַצִּיל.

וְעוֹד, שְׁלֹשׁ פְּעָמִים יֵשׁ בְּפִסְקוֹ הַזֶּה אֲנִי

הַפִּסְקוֹ, שְׁפַמָּה סוּדוֹת מְמִירִים בְּפִסְקוֹ
הַזֶּה, אֲנִי אָמִית וְאַחֲיָה וְגו'. חֲבֵרִים, אֲנִי
אָמִית בְּסִפְרָה, וְאַחֲיָה בְּסִפְרָה. מִצַּד
הַיְמִין חַיִּים, וּמִצַּד הַשְּׂמַאל מִיתָה. וְאִם
לֹא הִסְבִּימוּ שְׂנִיָּהֶם בְּעֵמוּד הָאַמְצָעִי, לֹא
מִתְקִיבִים הַדִּין, שֶׁהוּא בְּמוֹשֵׁב שְׁלֹשָׁה יָחַד.
וְלְפַעְמִים מִסְבִּימִים הַשְּׁלֹשָׁה לַעֲשׂוֹת
דִּין, וְתָבֵא יָד יְמִין שֶׁהִיא פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל

ה"י וא"ו ה"י. יו"ד ה"א וא"ו ה"א. ואית בהון תלת ווין ואין ואח"ה ואנ"י דאתרמיזו באלין שמחן. ועם כל דא דהאי קרא אוקמוה חב"א לגבי אלהים אחרים. ראו עתה פי אני אני הוא דא קודשא בריך הוא ושכינתה דאתמר בהו אני והו. ואין אלהים עמדי, דא סמא"ל ונחש. אני אמית, בשכינתא למאן דאיהו חיב. ואני אחיה ביה למאן דאיהו זכאי. ואין מידי מציל דא יד יהוה דאיהו יהוה יו"ד ה"א וא"ו ה"א. ואיהו כוז"ו במוכס"ז כוז"ו וכלא קשוט.

אבל מה דאתמר לעלא על עלאה דאיהו עלת על כל העלות, האי רזא לא אתמסר אלא לחכימא ונביא.

ועוד נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, הא אוקמוה

לשון הקודש

בשכינה את מי שהוא רשע, ואני אחיה בה את מי שהוא צדיק. ואין מידי מציל - זו יד יהוה שהיא יהוה יו"ד ה"א וא"ו ה"א. והיא כוז"ו במוכס"ז כוז"ו, והכל אמת.

אבל מה שנאמר למעלה על העליון שהוא עלת על כל העלות, הסוד הנה לא נמסר אלא לחכמים ונביאים.

ועוד נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, הרי

אני אני, שיש בהם א א י י, שגרימו ביו"ד ה"י וא"ו ה"י. יו"ד ה"א וא"ו ה"א. ויש בהם שלש ווים - ואין ואח"ה ואנ"י, שגרימו בשמות הללו. ועם כל זה שבארו החברים את הפסוק הנה אצל אלהים אחרים - ראו עתה פי אני אני הוא, זה הקדוש ברוך הוא ושכינתו שנאמר בהם אני והו. ואין אלהים עמדי - זה סמא"ל ונחש. אני אמית

חֲבָרִיאַ עַל מְלֹאכֵי הַשָּׂרֵת, דְּאֲנִינן אָמְרוּ הֵיאֵי קָרָא,
אָמְרוּ לִיה בְּתַר דְּתוּוּ יַדְעִין מַה דְּתוּה וּמַה דְּעַתִּיד
לְמַחְוֵי. וְאֲנִינן הוּוּ יַדְעֵי דְתוּה עַתִּיד לְמַחְוֵי. וְאֲמַאי
בְּעֵי לִיה לְמַעְבַּד. וְלֹא עוֹד אֱלָא עֲזָא וְעֲזָא"ל הוּוּ
מְקַטְרְגִין עֲלֵיה זְמַנָּא דְאֲמָרָה שְׂכִינְתָּא לְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא נַעֲשֶׂה אָדָם.

אָמְרוּ (תהלים קמד ג) מַה אָדָם וַתַּדְעֵהוּ. מַה אַתְּ בְּעֵי
לְמַעְבַּד אָדָם וַתַּדְעֵהוּ וְעַתִּיד לְמַחְוֵי קַמְךָ
בְּאַתְתָּא דִּילֵיה דְאִיהֵי חֲשָׁךְ. דְּאֹר אִיהוּ דְכּוּרָא.
חֲשָׁךְ נּוֹקְבָא. שְׂמַאלָא חֲשָׁךְ דְּבְרִיאָה, בְּהַהוּא זְמַנָּא
שְׂכִינְתָּא אָמְרַת לֹון בְּהַאי דְאַתּוֹן מְקַטְרְגִין אַתּוֹן
עַתִּידִין לְמַנְפֵּל. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (בראשית ו ב) וַיִּרְאוּ
בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם. וַחֲשָׁקוּ בְהוֹן וַטְעוּ
בְהוֹן וְאַפִּיל לֹון שְׂכִינְתָּא מְקַדְשָׁה דִּילְהוֹן.

לשון הקודש

לעשות אדם ונתדעהו, ועתיד לחטא
לפניך באשתו שהיא חשך, שהאור הוא
זכר, החשך נקבה, השמאל חשך של
בריאה. באותו זמן אמרה לו השכינה,
בזה שאתם מקטרגים, אתם עתידים
לנפל. זהו שכתוב (בראשית ו) ויראו בני
האלהים את בנות האדם, וחשקו בהן
וטעו בהן, והפילה אותם השכינה
מקדשתם.

פרשוק החברים על מלאכי השרת,
שהם אמרו את הפסוק הזה אתר שהיו
יודעים מה שהיה ומה שעתיד להיות.
והם היו יודעים שהיה עתיד לחטא,
ולמה רצה לעשות לו? ולא עוד, אלא
עזא ועזאל היו מקטרגים עליו בזמן
שאמרה השכינה לקדוש ברוך הוא
נעשה אדם.

אמרו, מה אדם ונתדעהו, מה אתה רוצה

אָמְרוּ חֲבֵרִיאַי אֵי הָכִי עֵזְרָא וְעֵזְרָא לֹא מִשְׁקָרִין
 בְּמַלּוּלֵיהוּ. וַיֹּדְאֵי בְּנוֹקְבָא הָהּ עֲתִיד
 לְמַחְטִי אָדָם. אֲלֵא הָכִי אָמַרְתָּ שְׂכִינְתָא אֲתוּן
 דְּאַזְדַּמְנְתוּן לְקַטְרוּנָא קְדָמִי יַתִּיר מִכָּל צְבָא מְרוּם,
 אִם אֲתוּן הָוִיתוּן שְׂפִירִין מֵאָדָם בְּעוֹבְדֵיכוּ, יָאוּת
 לָכוּ לְקַטְרוּנָא עֲלֵיהּ. אֲבָל אִם הוּא עֲתִיד לְמַחְטִי
 בְּאַתְתָּא חֲדָא אֲתוּן בְּנָשִׁין סְבִיאִין. בְּכֹא
 דְּאַתְמַר (שם 1) וַיִּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶת פְּנוֹת הָאָדָם.
 פְּנוֹת הָאָדָם וְלֹא בֵּת הָאָדָם. וְלֹא עוֹד אֲלֵא אִם
 אָדָם חָב הָאֵ אֶקְדִּימִית לִיהּ תְּשׁוּבָה לְאַחֲזָרָא
 לְמַאֲרָה וְלֹא תִתְקַנָּא בְּכֹא דְחָב.

אָמְרוּ לִיהּ חֲבֵרִיאַי אִם בֵּן אֲמַאי בְּלִי הָאֵי. אָמַר
 רַבִּי אֶלְעָזָר לְחֲבֵרִיאַי אֵי לֹא הָהּ הָכִי
 דְּבָרָא קוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא יַעַר הַטּוֹב וַיַּעַר הָרַע
 דְּאַנּוּן אֹר וְחֶשֶׁךְ, לֹא הָהּ זָכוּ וְחוּבָה לְאָדָם

לשון הקודש

שְׂנַאֲמַר (שם) וַיִּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹהִים אֶת פְּנוֹת
 הָאָדָם. פְּנוֹת הָאָדָם וְלֹא בֵּת הָאָדָם. וְלֹא
 עוֹד, אֲלֵא אִם אָדָם חוּטֵא, הָרִי הַקְּדִים לוֹ
 תְּשׁוּבָה לְחֹזֵר לְרַבּוּנּוֹ וְלִהְתַּתְקַן בְּמַה
 שְׁחָטָא.

אָמְרוּ לוֹ הַחֲבֵרִים, אִם בֵּן לְמַה כָּל זֶה?
 אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְחֲבֵרִים, אִם לֹא הָיָה
 כֵּךְ שְׂבָרָא הַקּוּדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעַר טוֹב

אָמְרוּ הַחֲבֵרִים, אִם כֵּךְ, עֵזְרָא וְעֵזְרָא לֹא
 מִשְׁקָרִים בְּדַבְרֵיהֶם, שׁוּדְאֵי בְּנוֹקְבָה הָיָה
 עֲתִיד לְחַטֵּא אָדָם. אֲלֵא כֵּךְ אָמְרָה
 הַשְׂכִּינְתָּ, אַתְּם שְׂהַדְמַנְתֶּם לְקַטְרוּג לְפָנֵי
 יוֹתֵר מִכָּל צְבָא מְרוּם, אִם אַתְּם הָיִיתֶם
 טוֹבִים מֵאָדָם בְּמַעֲשֵׂיכֶם, נָאֵה לְכֶם
 לְקַטְרוּג עֲלֵיו. אֲבָל אִם הוּא עֲתִיד לְחַטֵּא
 עִם אִשָּׁה אַחַת, אַתְּם בְּנָשִׁים רַבּוֹת, כְּמוֹ

דְּבַר־יָאָה. אֵלֶּא בְּגִין דְּאֵתְבְּרִי מִתְרַוְּיָהּ. וּבְגִין
 דְּאֵ (דברים ל טו) רֵאָה נִתְּנִי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֵת הַחַיִּים
 וְאֵת הַטּוֹב וְאֵת הַמָּוֶת וְאֵת הָרָע (שם יט), וּבַחֲרַף
 בַּחַיִּים. אָמְרוּ לִיהּ וְעוֹד אֲמַאי כְּלִי הָאִי. לֹא הָוָה
 אֵתְבְּרִי לְמִיחָב קָדָם יְהוָה, וְלֹא לְגִרְמָא כֹּל מַה
 דְּגֵרִים לְעֵלָא, וְלֹא הָוָה לִיהּ לֹא עֲנֵשׁ וְלֹא שְׂכָר.

אָמַר חֲבַרְיָא מִן הַדִּין הָוָה לְמַבְרִי לִיהּ בְּגִין
 דְּאֵזְרִיתָא בְּגִינָה אֵתְבְּרִיאַת דְּכִתִּיב בָּהּ
 אֲנִיָּא לְצַדִּיקִיא וְעֲנֵשָׂא לְרִשְׁעִיא. וְלֹא הָוָה אֲנִיָּא
 לְצַדִּיקִיא וְעֲנֵשָׂא לְרִשְׁעִיא, אֵלֶּא בְּגִין אָדָם
 דְּבַר־יָאָה (ישעיה מה יח) לֹא תְּהוּ בְּרָאָה לְשַׁבַּת יַעֲרָה.
 אָמְרוּ וְדַאי כְּעֵן שְׂמַעְנָא מַה דְּלֹא שְׂמַעְנָא עַד
 הַשְּׁתָּא. דְּוְדַאי לֹא בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִלְּתָא
 דְּלֹא הוּא צְרִיךְ.

לשון הקודש

אָמַר חֲבַרְיָא, מִן הַדִּין הָיָה לְבְרָא אוֹתוֹ
 בְּשִׁבְלֵי הַתּוֹרָה, בְּגִלְלָה נְבִירָא, שְׂבַתוֹב
 בָּהּ שְׂכָר לְצַדִּיקִים וְעֲנֵשׁ לְרִשְׁעִים, וְלֹא
 הָיָה שְׂכָר לְצַדִּיקִים וְעֲנֵשׁ לְרִשְׁעִים. אֵלֶּא
 בְּשִׁבְלֵי אָדָם שֶׁל בְּרִיאָה, לֹא תְּהוּ בְּרָאָה
 לְשַׁבַּת יַעֲרָה. אָמְרוּ, וְדַאי כֵּעֵת שְׂמַעְנָנוּ
 מַה שְּׂלֹא שְׂמַעְנָנוּ עַד עַכְשָׁן, שְׁוֹדַאי לֹא
 בְּרָא הַקּוּדְשׁ בְּרוּךְ הוּא דְּבַר שְׂאִינוּ
 צְרִיךְ.

וַיַּעַר הָרָע שֶׁהֵם אוֹר וְחֹשֶׁךְ, לֹא הָיְתָה
 זְכוּת וְחֻבָּה לְאָדָם שֶׁל בְּרִיאָה, אֵלֶּא
 מִשּׁוֹם שֶׁנְּבִירָא מְשַׁנְּיָהֶם. וּמִשּׁוֹם זֶה (דברים
 ט) רֵאָה נִתְּנִי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֵת הַחַיִּים וְאֵת
 הַטּוֹב וְאֵת הַמָּוֶת וְאֵת הָרָע. וּבַחֲרַף
 בַּחַיִּים. אָמְרוּ לוֹ, וְעוֹד כֹּל זֶה לְמַה? לֹא
 הָיָה נְבִירָא לְחַטָּא לְפָנֵי יְהוָה, וְלֹא גִוְרָם
 כֹּל מַה שְּׁגָרָם לְמַעְלָה, וְלֹא הָיָה לוֹ לֹא
 עֲנֵשׁ וְלֹא שְׂכָר.

וְלֹא עוֹד אֶלָּא אֲזַרִּיתָּא דְּבְרִיאָהּ אִיהִי לְבוּשָׁא
 דְּשְׂכִינְתָּא. אִם אָדָם לֹא הָוָה עֲתִיד לְמַבְרִי
 הָוֹת שְׂכִינְתָּא בְּלֹא פְסוּיָא בְּגִנָּא דְּעֵנִי. וּבְגִין דָּא
 כָּל מָאן דְּחָב בְּאֵלוּ הַפְּשִׁיט לְשְׂכִינְתָּא מְלֻבוּשָׁהּ,
 וְהֵאֵי אִיהִי עוֹנֶשָׂא דְּאָדָם. וְכָל מָאן דְּמִקְיָם פִּיקוּדָא
 דְּאֲזַרִּיתָּא בְּאֵלוּ הוּא לְבִישׁ לְשְׂכִינְתָּא בְּמְלֻבוּשָׁהּ.
 וּבְגִין דָּא אֲוִקְמוּהָ בְּכַסּוּיָא דְּעִיצִית, (שמות כב כו) פִּי
 הִיא כְּסוּתָהּ לְבִדָּהּ הִיא שְׂמֶלְתוֹ לְעֵרוֹ בְּמָה יִשְׁכַּב
 בְּגִלּוּתָּא וְהֵא אֲוִקְמוּהָ.

תָּא תְּזִי חֲשָׁךְ אִיהִי אֶפְמוּ דְּאֲזַרִּיתָּא אֲזַר תְּזִרוּ
 דְּאֲזַרִּיתָּא. וְכֵד הַחוּא אֲזַר מִתְּלַבֵּשׁ בַּחֲשָׁךְ,
 אֲתִמַּר בְּאֲזַרִּיתָּא שְׁחֹרָה אֲנִי וְנֶאֱוָה (שיר השירים א ה).
 וְכֵד אֲסִתְּלַק מִתְּמָן אֲזַר דְּאִיהִי תְּזִרוּ, אִיהִי אֲוִמַּרְת
 אֵל תִּרְאֵנִי שְׂאֵנִי שְׁחַרְחֹרֵת. וְאֲזַרִּיתָּא בְּגִנָּא דְּבֵת

 לשון הקודש

שְׂמֶלְתוֹ לְעֵרוֹ בְּמָה יִשְׁכַּב, בְּגִלּוּת, וְהִרִי
 פִּרְשׁוּהָ.

בֵּא וּרְאֵה, הַחֲשָׁךְ הוּא הַשְּׁחֹר שֶׁל
 הַתּוֹרָה, הָאֲזַר הַלְבָּן שֶׁל הַתּוֹרָה.
 וּבְשִׂאוֹתוֹ הָאֲזַר מִתְּלַבֵּשׁ בַּחֲשָׁךְ, נֶאֱמַר
 בַּתּוֹרָה שְׁחֹרָה אֲנִי וְנֶאֱוָה (שיר השירים א).
 וּבְשִׂמְסִתְּלַק מִשָּׁם אֲזַר שְׁהוּא לְבָן, הִיא
 אֲוִמַּרְת אֵל תִּרְאֵנִי שְׂאֵנִי שְׁחַרְחֹרֵת.
 וְהַתּוֹרָה כְּמוֹ בֵּת הָעֵינן שֶׁהִיא שְׁחֹרָה

וְלֹא עוֹד, אֶלָּא הַתּוֹרָה שֶׁל בְּרִיאָהּ הִיא
 הַלְבוּשׁ שֶׁל הַשְּׂכִינָה. אִם אָדָם לֹא הָיָה
 עֲתִיד לְהִבְרֹא, הָיְתָה הַשְּׂכִינָה כְּלִי כְּסוּי,
 כְּמוֹ עֵנִי. וּמִשּׁוֹם זֶה, כָּל מִי שְׁחֹמֵט בְּאֵלוּ
 הַפְּשִׁיט אֶת הַשְּׂכִינָה מְלֻבוּשָׁהּ, וְהוּוּ עֲנִשׁוֹ
 שֶׁל אָדָם. וְכָל מִי שְׂמִקְיָם אֶת מַצּוּוֹת
 הַתּוֹרָה, בְּאֵלוּ הַלְבִישׁ אֶת הַשְּׂכִינָה
 בְּמְלֻבוּשִׁיהָ. וּמִשּׁוֹם זֶה פִּרְשׁוּהָ בְּכַסּוּי שֶׁל
 עִיצִית (שמות כב) כִּי הִיא כְּסוּתָהּ לְבִדָּהּ הִיא

עֵינָא דְאִיהִי אֶפְמָא וְשִׁפְרָא בְּאוֹר דְנִהִיר בֵּיהּ. וּבְגִין
 בַּת עֵינָא וְאוֹר דְנִהִיר בָּהּ אָמַר (דף קלז ע"ב) דְּוֹד (תהלים כו
 א) ה' אוֹרִי וְיִשְׁעֵי מִמִּי אִירָא. אוֹרִי אוֹר י' דְאִיהִי בַת
 עֵינִי. וְתֵרִין גִּבְוִין אִית לָהּ, אוֹר מְלָגְנָא וְחֻשְׁךְ מְלָבַר
 לְמַהֲוֵי שְׁלִטָּאָה בְּהוּ עַל כָּל קְלָפִין. הָדָא הוּא
 דְכַתִּיב (שם קג ט) וּמְלָכוֹתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה. בְּלְבוּשָׁא דְאוֹר
 אִיהִי שְׁלִיטַת עַל כָּל אַנְוִין דְאֶתְמַר בְּהוּן (שמות ו כג) וְלְכָל
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אוֹר בְּמוֹשְׁבֵתָם. וּבְלְבוּשׁ אֶפְמָא
 שְׁלִיטַת עַל חֲזַבְיָא דְאֶתְמַר בְּהוּ (ש"א ב ט) וְרִשְׁעִים
 בַּחֲשָׁךְ יִדְמוּ.

וְעוֹד אוֹר אִיהִי מִסְפָּרָא דִימִינָא דְאִיהוּ אוֹר יוֹם
 קְדָמָאָה דְאֶתְמַר בֵּיהּ (בראשית א ג) יְהִי אוֹר, דָּא
 אַבְרָהָם וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם. חֻשְׁךְ מִסְפָּרָא
 דְשִׁמְאָלָא דִינְצַחַק דְאִיהוּ יוֹם תִּנְיָנָא דְאֶתְמַר
 בֵּיהּ (שם כז א) וַתִּכְהִין עֵינָיו מִרְאֵת. וְלַחֲשָׁךְ קָרָא לֵילָה

לשון הקודש

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אוֹר בְּמוֹשְׁבֵתָם,
 וּבְלְבוּשׁ שָׁחַר שׁוֹלֶטַת עַל הָרִשְׁעִים
 שְׁנַאֲמַר בְּהֵם וְרִשְׁעִים בַּחֲשָׁךְ יִדְמוּ.
 וְעוֹד, שֶׁהָאוֹר הוּא מְצַד הַיְמִין, שֶׁהוּא
 אוֹר הַיּוֹם הָרִאשׁוֹן שְׁנַאֲמַר בּוּ יְהִי אוֹר,
 זֶה אַבְרָהָם, וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם.
 הַחֲשָׁךְ מְצַד הַשְּׂמָאל שֶׁל יִצְחָק, שֶׁהוּא
 הַיּוֹם הַשְּׁנִי, שְׁנַאֲמַר בּוּ וַתִּכְהִין עֵינָיו

וַיִּפָּהּ בְּאוֹר שְׂמַאִיר בְּהּ, וּמִשׁוּם זֶה בַּת
 הָעֵין וְהָאוֹר הַמַּאִיר בָּהּ אָמַר דְּוֹד (תהלים כו)
 ה' אוֹרִי וְיִשְׁעֵי מִמִּי אִירָא. אוֹרִי – אוֹר י',
 שֶׁהִיא בַת עֵינִי. וְשְׁנֵי גִבְוִים יֵשׁ לָהּ, אוֹר
 מִבְּפָנִים וְחֻשְׁךְ מִבְּחוּץ לְהִיּוֹת שׁוֹלֵט בְּהֵם
 עַל כָּל הַקְּלָפוֹת. זֶהוּ שְׁכַתּוּב וּמְלָכוֹתוֹ
 בְּכָל מְשָׁלָה. בְּלְבוּשׁ שֶׁל אוֹר הִיא
 שׁוֹלֶטַת עַל כָּל אוֹתָם שְׁנַאֲמַר בְּהֵם וְלְכָל

וְגו'. אָדָם דָּא יַעֲקֹב אֶת־לִבְשׁ בְּתַרְוֵיהּוּ בְּאוּר דִּימִינָא
וּבְחֻשְׁךָ דִּשְׂמָאלָא.

וּבְתַרְוֵיהּוּ עַמּוּדָא דְאַמְצָעִיתָא אִיהוּ עַמּוּד הָעֵנָן
יוֹמָם וְעַמּוּד הָאֵשׁ לַיְלָה דִּנְהִיר
בְּתַרְוֵיהּוּ. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (שמות יג כב) לֹא יִמִּישׁ
עַמּוּד הָעֵנָן יוֹמָם וְעַמּוּד הָאֵשׁ לַיְלָה לְפָנֵי הָעָם.
עָנָן מִסְטָרָא דִּילָהּ מִיָּא. חֻשְׁךָ מִסְטָרָא דִּילָהּ אִשָּׁא.
עַמּוּד אִיהוּ שְׁלוֹם בִּינֵיהּוּ. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (איוב כה
ב) עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו. וְכֵד אִיהוּ בְּאַמְצָעִיתָא (שמות
יד כ) וְלֹא קָרַב זֶה אֶל זֶה כָּל הַלַּיְלָה. לֹא קָרַיב מִיָּא
לְאִשָּׁא, וְלֹא אִשָּׁא לְמִיָּא. דְּאִיהוּ אֶפְרִישׁ בִּינֵיהּוּ
הֵאֵי אִיהוּ מַחֲלֶקֶת לְשֵׁם שְׁמַיִם בְּגוֹן הַלֵּל וְשְׂמַאי.

לְקַבְּלֵיהּוּ תְרִין אַמּוּרָאֵי בְּרַקִּיעָא מִיְכָאֵל
וּגְבַרְיָאֵל וְיֵשׁר שְׁלוֹם מְכַרְיַע בִּינֵיהֶם

לשון הקודש

מהצד שלו אש. העמוד הוא השלום
ביניהם. זהו שפתוב (איוב כה) עשה שלום
במרומו. וכשהוא באמצע, ולא קרב זה
אל זה כל הלילה. לא קרב המים לאש,
ולא אש למים. כמו שהוא הפריד
ביניהם, זוהי מחלקת לשם שמים, הלל
ושמאי.

בנגדם שני אמוראים ברקיע - מיכאל

מראת. ולחשך קרא לילה וגו'. אדם, זה
יעקב, התלבש בשניהם, באור של הימין
ובחשך של השמאל.

ובשניהם העמוד האמצעי הוא עמוד
הענן יומם ועמוד האש לילה, שמאיר
בשניהם. זהו שפתוב (שמות יג) לא ימיש
עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני
העם וגו'. הענן מהצד שלו מים. החשך

דַּאִיתוּ נֹרְיָאֵל אֹרְיָאֵל. אֹרְיָאֵל אֶתְקָרִי מְסֻטָּרָא
 דִּימִינָא. נֹרְיָאֵל מְסֻטָּרָא דְשִׁמְאָלָא. וְאִיתוּ אָדָם
 דִּלְתַתָּא מַטְטְרוּ"ן שְׂמֵה דְשְׁלִיט עַל כָּל מְאָרֵי
 מַתְנִיתִין. הָדָא הוּא דְכְּתִיב (בראשית א כו) וַיְרֹדוּ בְדִגְתַּי
 הַיָּם. אֲלִין תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים דְּמַתְרַבִּין בְּיַמָּא
 דְּאֹרְיָתָא דִּירְתֵי מַתְפָּן וְכו'.

בְּרֵאשִׁית בְּרָא שְׁמֵי וְדָא מַטְטְרוּן אֹתָא בַּעֲבָא
 דִּילָהּ. וּבְגִינָה אֶתְמַר (בראשית ד טו) וַיִּשָּׂם
 ה' לְקִין אֹתָא. לְאֲנָא עָלֵה מַה דְּהוּא אָזִיל נַע וְנָד
 בְּגִלְגּוּלָא, אֶתְעֵבִיד נֹד. מִיָּד (שם ד טז) וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ
 נֹד קְדַמַּת עֵדָן. וְדָא אֹתָא דְּבְרִית מִלָּה דְּקִנָּא
 עָלֵה דְּאֲחוּהָ בְּגִין דְּנֹלֵד מְהוּל. וּבְאֵן אֶתְר זָכָה
 לִיה בְּקִינֵי בְּגִין דְּחֹר תְּפָן בְּתִיּוּבְתָא וְנָפְקוּ בְּגִי
 מִנָּה דְּעָאֵלוּ לְגַן עֵדָן. וּבְגִין דָּא וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ נֹד
 קְדַמַּת עֵדָן.

לשון הקודש

בְּרֵאשִׁית בְּרָא שְׁמֵי, וְזוּ מַטְטְרוּן
 אֹתָא בַּעֲבָא, וּבְשִׁבִילוּ נְאֻמַר (בראשית ד)
 וַיִּשָּׂם ה' לְקִין אֹתָא, לְהִגֵּן עָלָיו. מַה שְׁהִיָּה
 הוּלָד נַע וְנָד בְּגִלְגּוּל, נַעֲשָׂה נֹד. מִיָּד
 וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ נֹד קְדַמַּת עֵדָן. וְזוּ אֹתָא
 בְּרִית הַמִּלָּה שְׁקִנָּא עַל שְׁל אֲחוּי,
 מְשוּם שְׁנֹלֵד מְהוּל. וּבְאִיזָה מְקוּם זָכָה
 לוֹ? בְּקִינֵי, מְשוּם שְׁשָׁם חֹר בְּתִשׁוּבָה

וּבְרֵיָאֵל, וְשֵׁר שְׁלוּם מְכָרֵעַ בִּינֵיהֶם,
 שְׁהוּא נֹרְיָאֵל אֹרְיָאֵל. אֹרְיָאֵל נְקָרָא
 מְצַד שְׁל הַיָּמִין, נֹרְיָאֵל מְצַד הַשְּׂמָאל,
 וְהוּא אָדָם שְׁלֻמְשָׁה, מַטְטְרוּ"ן שְׁמוּ,
 שְׁשׁוּלֵט עַל כָּל בְּעָלֵי הַמְּשָׁנָה. וְהוּ
 שְׁכַתּוּב וַיְרֹדוּ בְּדִגְתַּי הַיָּם. אֵלוּ תְּלַמִּידֵי
 חֲכָמִים שְׁמַתְרַבִּים בְּיָם הַתּוֹרָה שְׁיֹרְשִׁים
 מְשָׁם וְכו'.